

en Fordeel for de 9 Fæstefamilier ved at paa- lægge Godseieren en Forpligtelse til at sælge til dem, imod at man da opgiver den 10de Familie, saa stiller det sig dog uretlig for min Følelse, som om det er noget håardt, der derved er handlet mod den 10de Familie. Jeg kan ikke frigjøre mig for denne Følelse, og, naar der altsaa bliver Spørgsmaal om at søge Hjælp for den 10de Familie, hvor der er Forhold tilstede af den Besskaffethed, at man maa sige: „Saa her see vi, hvor håardt Omstændighederne kunne træffe den,“ da vilde det derfor være stemmende med mine „Dunster,“ om der maatte lade sig finde Midler til at komme Familien til Hjælp. Jeg skal imidlertid villig indromme, at det Anvisning, som er givet i det foreliggende Lovforslag, ikke er heldig. Der er saare mange og velbegrundede Indvendinger, som lade sig rejse derimod, og jeg skal strax nævne en af disse, som jeg lægger storst Bægt paa, nemlig Bestemmelsen om Laan indtil $\frac{3}{4}$ af Værdien. Det er høiere Laan, end man i Almindelighed pleier at tilstaae som Prioritet, og det er ogsaa dette Moment, der kan benyttes til Støtte for den Paastand, at der her er Tale om at gjøre en Opoffelse for Statens Side. Men, hvis der kun var Spørgsmaal om at indromme en saadan Fæstefamilie et Laan paa villige Villkaar og et Laan, som kunde ventes at blive henstaaende i længere Tid, da vilde jeg rigtig nok meget ønske, at man vilde vise den Billighed mod den 10de Familie at gaee ind derpaa. Men Statskassen laaner dog ellers ikke ud, siger man. Ja, ganske rigtig, det har man Ret; det vilde være en overordentlig Anvendelse af Statskassens Midler at tilstaae Laan under saadanne Omstændigheder. Saa stor en Fare for Finantsernes Overbebyrdelse, som det er de 4de Medlem for Kjøbenhavn vilde finde det, kan jeg dog ikke see, idet der visnød kun ganske undtagelsesviis vilde blive Spørgsmaal om at komme en saadan Familie til Hjælp, netop af den Grund, som er i sinfort af det erede 5te Medlem for 2den Kreds (Gjaffter). Men under Forudsætning af, at der kom til at foreligge et saadant Tilfælde, saa maas jeg dog ogsaa henwise til, at vi have Stiftelser, som hidtil udlaaene deres Midler til 4 pCt. an-

lig; — jeg skal indromme, at det er urime- ligt at udlaaene til 4 pCt., men det sfoer fac- tiff. Sore Academi, hvis Regjstak jeg netop i dette Dieblit har under Revision, har i det sidste Aar udlaaent over 130,000 Rbd., og dets Dverffud var 103,000 Rbd. Disse Midler blide udlaaente til Private til 4 pCt., og det maas dog indrommes, at den der faae saadanne Laan, tilstaaes de Bette meget. Som Be- gjinstigtigelse. Jeg vil derfor henstille til Dver- veitelse, om man ikke skulde ved en Anbefaling til Ministeren for Kirke og Alindvæsensting- væsenet kunne opfordre ham til at tage et væsentligt Hensyn til den saadant 10de Fam- ilie ved Inddommelse af Laan, naar det Til- fælde endang maatte komme til at foreligge, at en Familie virkelig kom til at lide og lide håardt som Folge af den Begjinstigtigelse, som 9 andre Familier havde.

Schmann: Jeg behøver ikke at forstille, at jeg anseer det som overordentlig glædeligt, at denne væsentlige Forestilling har levet i vor Bøndestand, og har fundet factiff Anerkjendelse hos vore Forbønder, thi jeg trøder, at det er den, som har gjort, at der virkelig er en Sa- millitradition, og at der virkelig er faste For- hold i vor Bøndestand; og til Bevils for, at jeg ikke mangler Stund og Tid for det, skal jeg brandt Under henwise til, hvad jeg naturligtviis ikke forlanger, at Noget skal huffe, idet jeg huffer det neppe selv. Min Deeltagelse i denne Lov af 19den Februar 1861, hvor jeg paa en Maade paa Bøndestandens Vegne for- brede, at naar Godseierne skulde faae den bli- handlade Fordeel, som de sattu meget selv Prits paa, og som i mangfoldige Tilfælde næsten har Væringelse for en rigtig Udbilling af deres eget Agerbrug, kan skulde dertil Anettes et sa- dant Hensyn til de tilfætte Familier. Det er ikke det, jeg forstaaer ved Communismen, at man søger glentem Lovgivningen og av- vordne Forhold faaleses, at de sfoest naturlige Fordele deraf tilfuffe de Indvøder, der skulde i disse Forhold, thi det gjælder om enhver Lov der ikke uanfætter det hele Født; naar vi give Lov om Forhold, som i Grupper eller Classer viis be- tæde en Mængde Indvøders Interesse, maas vi af. Er træffe Bestemmelser om Soffart og